

DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W GMINIE GRĘBÓW

**Dokument sporządzony w ramach projektu
Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne**

GRĘBÓW 2013

SPIS TREŚCI

1. Opis badanej miejscowości	3
2. Analiza infrastruktury	5
2.1 Instytucje i organizacje	5
2.2 Kanały komunikacji	6
3. Analiza Gminnego Centrum Kultury	6
3.1 Skrócona historia Gminnego Centrum kultury i jego placówek	6
3.2 Zasoby kadrowe	7
3.3 Zasoby materialne	7
3.4 Oferta. Wydarzenia i imprezy cykliczne	7
3.5 Analiza SWOT	9
4. Opis społeczności lokalnej	11
4.1 Cechy społeczno-demograficzne	11
4.2 Istniejące grupy, ...	12
4.3 Grupy nieobecne w działania Gminnego Centrum Kultury	14
4.4 Opis potrzeb kulturalnych – wyniki przeprowadzonych badań	14

1. Opis badanej miejscowości.

Grębów jest gminą wiejską, położoną w południowo-wschodniej Polsce, w północnej części województwa podkarpackiego w widłach Wisły i Sanu. Zajmuje powierzchnię 186,3 km² i liczy 9.826 mieszkańców. Gmina Grębów jest jedną z czterech jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład powiatu tarnobrzeskiego ziemskiego. Do gminy należy dziewięć sołectw: Grębów, Stale, Żupawa, Wydrza, Krawce, Jamnica, Zabrze, Poręby Furmańskie, Zapolednik. Od północy gmina Grębów graniczy z gminami Gorzyce i Zaleszany, od wschodu – z miastem Tarnobrzeg, od południa – z gminami Nowa Dęba i Bojanów, a od zachodu – z miastem Stalowa Wola. Gmina Grębów ma charakter rolniczo-przemysłowy. Na jej terenie funkcjonuje 18 podmiotów gospodarczych publicznych i 337 podmiotów prywatnych. W gminie występuje złoża siarki, które jednak w chwili obecnej nie jest eksploatowane.

Sołectwo Grębów- Zapolednik

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Grębów-Zapolednik wraz z przysiółkiem Nowy Grębów o powierzchni ogólnej 779 ha w tym mienia komunalnego 74,54 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Zapolednik liczy grupa 6 osobowa na czele z sołtysem.

Sołectwo Żupawa

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Żupawa wraz z przysiółkami Orliska Żupawskie o powierzchni ogólnej 1310,00 ha w tym mienia komunalnego 225,60 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Żupawa liczy grupa 5 osobowa na czele z sołtysem.

Sołectwo Zabrze.

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Zabrze o powierzchni ogólnej 1250,00 ha, w tym mienia komunalnego 152,30 ha. Skład rady sołectwiej liczy grupę 5 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Wydrza

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Wydrza wraz z przysiółkami Matnia, Klonowo, Miętne o powierzchni ogólnej 1801,00 ha w tym mienia komunalnego 213,00 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Wydrza liczy grupę 6 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Stale

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Stale wraz z przysiółkami Siedlisko, Bukie o powierzchni ogólnej 3448,00 ha, w tym mienia komunalnego 336,50 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Stale liczy grupę 7 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Grębów

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Grębów wraz z przysiółkami Sokół, Zapolednik, Jeziórko o powierzchni ogólnej 5668,00 ha, w tym mienia komunalnego 546,86 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Grębów liczy grupę 7 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Jamnica

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Jamnica o powierzchni ogólnej 1049,00 ha, w tym mienia komunalnego 112,14 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Jamnica liczy grupę 6 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Krawce

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Krawce wraz z przysiółkami Sulechów, Kędzie o powierzchni ogólnej 3976,00 ha w tym mienia komunalnego 176,67 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Krawce liczy grupę 7 osobową na czele z sołtysem.

Sołectwo Poręby Furmańskie

Obszar działania sołectwa obejmuje wieś Poręby Furmańskie o powierzchni ogólnej 223,00 ha w tym mienia komunalnego 52,82 ha. Skład rady sołectwiej miejscowości Pory Furmańskie liczy grupę 5 osobowa na czele z sołtysem.

Mimo nowoczesności, która dominuje w krajobrazie Grębowa, nie brak obiektów świadczących o bogatej przeszłości. W centrum gminy wznosi się masywna i surowa bryła kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Wojciecha. Można dzisiaj podziwiać położony w Nowym Grębowie odrestaurowany, pochodzący z początku XIX wieku pałac rodziny Dolańskich. Rezydencjalna, piętrowa budowla wzniesiona została w otoczeniu parku krajobrazowego, w którym rosną m.in.: kasztanowce, dęby, lipy, graby, platany. Towarzyszą jej również pozostałości zabudowań gospodarczych i folwarcznych, oddzielone od reprezentacyjnego kompleksu stawem. Współcześnie w rezydencji mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

2. Analiza infrastruktury.

2.1 Instytucje i organizacje.

Na terenie gminy istnieje 6 szkół podstawowych i 2 filie oraz gimnazja w Grębowie i w Stalach. W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Grębowie funkcjonuje szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum ogólnokształcące. Szkoła dysponuje dwiema salami gimnastycznymi, świetlicą szkolną, stołówką, biblioteką z czytelnią. Mamy trzy przedszkola w: Grębowie, Wydrzy i Jamnicy. W pozostałych miejscowościach sześciolatki uczęszczają do klas zerowych. Zadania w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zabezpiecza Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grębowie oraz Gabinet Lekarza Rodzinnego w Stalach. Funkcjonuje również Gabinet Rehabilitacji Diennej w Grębowie. Placówki te finansowane są przez Podkarpacką Kasę Chorych. GSP ZOZ wykonuje usługi medyczne w obiektach gminnych. Na terenie naszej gminy swoje usługi świadczy Bank Spółdzielczy w Grębowie oraz jego filia w Stalach. Bank zrzesza ok. 1796 członków. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Grębowie prowadzi 18 sklepów, piekarnię z której produkcja sprzedawana jest wyłącznie we własnej sieci. Prowadzi bazę magazynową z pełnym asortymentem środków do produkcji rolnej, opałem i materiałami budowlanymi.

Na terenie naszej gminy działa Gminne Centrum Kultury, które ma za zadanie inspirowanie, upowszechnianie i organizowanie działalności kulturalnej. Gminne Centrum Kultury obejmuje swoim działaniem: Dom Kultury w Grębowie, klubo-świetlice w Wydrzy, Zabrnju, Zapoledniku, Stalach, Krawcach, Żupawie i Siedlisku oraz Gminną Bibliotekę Publiczną z Oddziałem dla Dzieci, filiami bibliotecznymi w Krawcach, Stalach, Wydrzy i Zabrnju oraz punktem bibliotecznym w Żupawie. Prowadzona jest działalność na rzecz rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego w dziedzinie muzyki, tańca i teatru. Dużym zainteresowaniem cieszą się klubo-świetlice, wyposażone m.in. w stoły bilardowe, tenisowe, futbol ręczny, które licznie gromadzą młodzież. Cały czas trwają prace w zakresie rozbudowy i unowocześnienia bazy materialno-technicznej dla prowadzenia działalności kulturalnej i artystycznej.

Instytucje działające na terenie gminy Grębow mają spory potencjał, aby skutecznie realizować powierzone im zadania i rozwiązywać problemy mieszkańców.

2.2 Kanały komunikacji.

Najpopularniejsze kanały komunikacji gminie to:

- informacja na stronie internetowej gminy,
- tablice ogłoszeń
- informacje sołtysów,
- ogłoszenia parafialne,
- zebrania wiejskie,
- plakaty,
- łączność telefoniczna,
- środki masowego przekazu: lokalna prasa, telewizja, radio,
- informacje przekazywane w oparciu o bezpośredni kontakt sąsiedzki.

Ponadto, w zależności od informacji przekazywane są one bezpośrednio od pracowników danej instytucji, np. apteka, bank, poczta, UG, GOPS.

3. Analiza Gminnego Centrum Kultury.

3.1 Skrócona historia Gminnego Centrum Kultury oraz jego placówek

Amatorski ruch kulturalny w gminie Grębów początkowo był skupiony wokół prężnie działających na terenie naszej gminy Kół Gospodyń Wiejskich. One to głównie organizowały spotkania okolicznościowe, w czasie których dokonywano prezentacji artystycznych. Należy tu zaznaczyć, iż ogromną rolę w kształtowaniu i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych odgrywały (i nadal kontynuują tę misję) placówki oświatowe. Wraz z upływem czasu większość kół KGW zawieszało swą działalność, pozostawały nieliczne, które zmieniały swój kształt i charakter swej działalności.

W 1992 roku powstaje w Grębowie klub młodzieżowy nazwany **Zuzanką**, który przyciąga młodych ludzi m.in.: kursami tańca, spotkaniami z poezją śpiewaną, dyskotekami, klubem szachowym, telewizją satelitarną itp., stanowi on wielką atrakcję dla młodzieży, spędzającej w nim wolny czas. W 1999 roku powstał projekt utworzenia w każdej miejscowości gminy Grębów tzw. Klubu. Miejsca te miały być wzorowane na istniejącym klubie Zuzanka.

Prowadzona przez Gminny Ośrodek Kultury działalność edukacyjna w dziedzinie m.in.: tańca, teatru, nauki gry na instrumentach, folkloru - narzuciła konieczność organizacji imprez

okolicznościowych w celu prezentacji dokonań artystycznych. Gminne Centrum Kultury i jego placówki realizują bardzo bogaty program, w tym liczne imprezy cykliczne.

3.2 Zasoby kadrowe.

Kadrę Centrum Kultury Gminnego stanowi: dyrektor, księgową, instruktor plastyki, instruktor muzyki, dwóch bibliotekarzy i 8 pracowników filialnych pracujących w wsiach sołeckich. Są to osoby kompetentne, zaangażowane w swoją pracę, z misją krzewienia i animowania społeczności lokalnej.

3.3 Zasoby materialne.

Gminne Centrum Kultury użytkuje osobny budynek w miejscowości gminnej Grębów oddany do użytku w 2005 roku. Budynek jest przystosowany do pracy merytorycznej i korzystania z niego osób niepełnosprawnych. Wyposażony jest w salę widowiskową mieszczącą około 350 osób, miejsca siedzące (ławki) i nowoczesny sprzęt audiowizualny. W ośmiu wsiach sołeckich GCK dysponuje bazą lokalową oraz terenem użyteczności publicznej (boiska, planty, tereny i place przy placówkach).

Placówki są w pełni wyposażone. Wszystkie placówki są wyposażone sprzęt audiowizualny, komputery, stoły bilardowe, piłkarzyki, w większości placówek jest także sala sceniczna. Placówki często znajdują się w sąsiedztwie orlika, boiska szkolnego, niektóre są w budynku szkoły, tym samym stwarza to doskonałą możliwość połączenia kultury z rekreacją. Co ważne np. siłownie przyciągają młodzież, która przy „okazji” włącza się także w inne działania placówek. Ponadto, w 2000 r. dokonano połączenia placówek bibliotecznych i Gminnego Ośrodka Kultury w jednostkę Gminnego Centrum Kultury, dzięki czemu zespolono dążenia kulturalno-oświatowe i zwiększono ich efektywność.

3.4 Oferta. Wydarzenia i imprezy cykliczne.

Gminne Centrum Kultury i jego placówki realizują bardzo bogaty program, w tym liczne imprezy cykliczne, np.: Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek, Gminny Konkurs Plastyki Bożonarodzeniowej, Gminny Przegląd Mini-listy Przebojów, Gminny Konkurs Tenisa stołowego, gry w bilard i w „piłkarzyki ręczne”, Walentynkowe Impresje, Gminne Obchody

Dnia Dziecka wraz z wyborami Miss i Mistera Lata, Powitanie Lata, Gminne Święto Dożynkowe, Dni Grębowa.

Organizowane są też powiatowe imprezy kulturalne jak np.: Powiatowe Święto Dożynkowe, Powiatowy Piknik Folkloru. W sezonie wakacyjnym oprócz wymienionych imprez plenerowych, które gromadzą całe rodziny, organizowane są wycieczki krajoznawcze, zarówno autokarowe jak i rowerowe. Gminne Centrum Kultury stara się organizować czas wolny mieszkańcom swojej gminy i kierować ofertę kulturalną odpowiadającą potrzebom w tym zakresie.

Wybrane imprezy cykliczne:

Styczeń:

Dzień Seniora

Jasełka

Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek

Luty:

Dzień seniora

Oferta ferii zimowych w GCK (warsztaty plastyczne, zajęcia kulinarne, turnieje, wieczorki filmowe)

Walentynkowe Impresje GCK Grębów

Gminny turniej szachowy GCK Grębów

Marzec:

Warsztaty Wielkanocne

Wiosenny turniej piłki siatkowej i tenisa stołowego w Grębowie

Dzień kobiet

Droga krzyżowa

Niedziela Palmowa (konkurs palmy wielkanocnej, Misterium Męki Pańskiej)

Maj:

Polska biega (oczka wodne w Jeziórku)

Majówka z Florianem – LZS w Grębowie

Dzień Matki

Piknik sportowy

Czerwiec:

Rodzinny piknik wędkarski
Gminne Obchody Dnia Dziecka
Noc Świętojańska w Orłiskach Żupawskich

Lipiec:

Sportowa familiada w Wydrzy - OSP Wydrza
Dni Grębowa/ Wybory Sołtysa roku/ Powiatowy Piknik Folkloru
Plener z Żupawie

Sierpień:

Piknik rodzinny
Gminne Święto dożynkowe

Grudzień:

Gminny Przegląd Plastyki Bożonarodzeniowej.

3.5 Analiza SWOT.

Analizie poddano zbiorczo Gminne Centrum Kultury oraz jego wszystkie placówki klubowe ze względu na podobieństwo i jednolitość struktury.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność dla mieszkańców całej gminy - każde sołectwo posiada swoją placówkę • Dogodne godziny otwarcia – placówki klubowe otwarte codziennie w godzinach popołudniowo – wieczornych (16.00 / 17.00 – 21.00) • Wyposażenie placówek (komputery z dostępem do internetu, telewizory, stoły do bilardu, stoły do ping-ponga, siłownie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak środków na wszystkie potrzeby GCK • Brak własnego wyposażenia w postaci namiotów na liczne imprezy plenerowe • Niewystarczające kwalifikacje kadry w niektórych dziedzinach oferowanych przez placówki • Brak wystarczającej ilości materiałów plastycznych do prowadzenia zajęć • Braki w wyposażeniu placówek –

<ul style="list-style-type: none"> • Sale widowiskowe (lub sceny letnie) we wszystkich placówkach • Ciekawa oferta kulturalna • Organizacja wielu imprez plenerowych • Lokalizacja większości placówek przy obiektach sportowych (typu Orlik, boisko szkolne) • Kwalifikacje kadry – wszyscy pracownicy mają kurs instruktora fitnessu • Komunikacja działań – każda placówka prowadzi stronę internetową w formie bloga, na której informuje o działaniach i aktualnych wydarzeniach • Bardzo dobre relacje i współpraca z Urzędem Gminy, Starostwem, kościołem, lokalnymi przedstawicielami sektora biznesu • Liczne zespoły prowadzone przez GCK – – 11 zespołów ludowych ogółem • Bardzo dobre relacje i współpraca z instytucjami kultury z pobliskiej Stalowej Woli • Doświadczenie w pozyskiwaniu środków z funduszy zewnętrznych • Doświadczenie w organizacji imprez 	<p>w większości brak drukarki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak oferty dla osób niepełnosprawnych i nieprzystosowanie obiektów do ich potrzeb
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój okolicy, zwiększenie się 	<ul style="list-style-type: none"> • Ujemne saldo migracji młodych

<p>liczby przedsiębiorców – szansa na dodatkowy sponsoring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowy okres programowania i programy dotacyjne • Udział w szkoleniach i rozwój indywidualny kadry • Zwiększenie się liczby osób dorosłych chętnych do działania w wydarzeniach realizowanych przez placówki – szansa na realizację większej ilości różnorodnych działań • Współpraca ogólnopolska i międzynarodowa • Rozwój rekreacji w regionie i skuteczna promocja regionu 	<p>i wykształconych ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migracja zarobkowa ludności • Zwiększenie stopy bezrobocia i zubożenie mieszkańców gminy – zmniejszenie udziału w kulturze • Postępująca digitalizacja – komputery i internet jako zagrożenie dla udziału w młodych w ofercie GCK • Oczekiwania odbiorców nieadekwatne do możliwości finansowych • Zmniejszenie środków na kulturę w programach europejskich • Brak środków na kulturę w dotacjach Urzędu Marszałkowskiego • Zanikanie tradycji i tożsamości regionalnej • Niewielkie zainteresowanie mieszkańców ciekawym wykorzystaniem czasu wolnego
---	--

4. Opis społeczności lokalnej.

4.1 Cechy społeczno-demograficzne.

<p>Ilość mieszkańców z podziałem na płeć</p>	<p>Łączna ilość mieszkańców: 10053 osoby w tym kobiety: 5185 w tym mężczyźni: 4868</p>
<p>Struktura wiekowa</p>	<p>0 - 18 lat: 17 % , 18 - 25 lat: 11% , 25 - 49 lat: 34% ,</p>

	50 - 65 lat: 25%, powyżej 65 roku życia: 14%
Grupy przeważające	W strukturze wiekowej dominuje ludność w wieku produkcyjnym: 56% . Przeważającą grupę stanowią osoby do 34 lat.
Struktura rodzin	14 % ogółu rodzin stanowią rodziny niepełne.
Sytuacja materialna	Osoby korzystające z różnych form pomocy społecznej stanowią 10% ogółu mieszkańców.
Czas zamieszkania	Liczba osób mieszkających na stałe: 9904 osoby, czasowo: 149 osób, aktualnie: 10053 osoby
Stopa bezrobocia	Poziom bezrobocia w gminie wynosi 18%.
Poziom wykształcenia osób bezrobotnych.	Analizując liczbę osób bezrobotnych w zależności od stopnia wykształcenia zauważyć trzeba, że najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym (ok. 47%) i zawodowym (ok. 31%). Bardzo liczną grupę stanowią też osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (ok. 25%). Mniej, aczkolwiek również liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim (ok. 4,9%), natomiast najmniej liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem wyższym ok. 1%.

4.2 Istniejące grupy.

Na terenie gminy skupiającą się różne lokalne grupy nieformalne oraz lokalni artyści indywidualni. Przykładem takich grup jest formacja taneczna pod nazwą „Trampki”, zespół muzyczny pod nazwą „NBC”. Na terenie gminy Grębów działa 12 zespołów folklorystycznych kultywujących lasowiackie obyczaje. Są to zespoły śpiewacze oraz śpiewaczo obrzędowe. Przynależność do zespołów jest całkowicie dobrowolna, wynika

z chęci i pasji. Zespoły te uświetniają okolicznościowe imprezy środowiskowe, tradycją jest zainicjowany przez te zespoły oraz lokalnych artystów regionu Piknik Folkloru.

Stale: Skład zespołu Stalowianki liczy grupa ośmioosobowa wraz z założycielką. Zespół Stalowianki czynnie uczestniczy w życiu publicznym gminy. Stale uświetnia różnorodne imprezy plenerowe, okolicznościowe, prywatne oraz kościelne.

Zapolednik: W skład zespołu wchodzi mieszkanki wsi Zapolednik i Nowy Grębów. Zespół nosi nazwę Kalina. Skład zespołu liczy grupa 16-osobowa na czele z instruktorem.

Krawce: Skład zespołu liczy grupa jedenastoosobowa na czele z instruktorem. Zespół „Jarzębina” bierze udział we wszystkich uroczystościach w naszej wsi typu: wakacja, spotkania opłatkowe, otwarcie remizy a także na terenie gminy - dożynki, pikniki, spotkania zespołowe.

Wydrza: Skład zespołu liczy grupa dwudziestodwu osobowa. Zespół prezentuje wiele obrzędów z opracowanymi przez siebie scenariuszami, występuje w różnych regionach naszego kraju.

Jamnica: Skład zespołu Jamniczanki liczy grupa dziewięcioosobowa na czele z instruktorem. Jest to zespół śpiewaczo-obrzędowy, ma na swoim koncie wiele sukcesów, występuje na różnych imprezach okolicznościowych. Zespół odznacza się sporą wyobraźnią oraz doświadczeniem.

Zabrze: Zespół w miejscowości Zabrze nosi nazwę Jagoda, skład zespołu liczy piętnaście pań i osiem dzieci. Bierze czynny udział w życiu kulturalnym, swoimi występami uświetnia imprezy środowiskowe promując kulturę ludową.

Zespół Jamniczanki oraz Wydrzowianie corocznie biorą udział w przeglądach gminnych, rejonowych, wojewódzkich i ogólnopolskich. Zespoły odznacza się sporą wyobraźnią, doświadczeniem oraz konsekwencją. Stowarzyszenie „Wydrzowianie” w ramach działalności bierze udział w rozwijaniu różnorodnych form kulturalno-oświatowych poprzez organizację spotkań, z grupy tej wyłaniają się osoby które przedstawiają obrzędy oraz należą do zespołów folklorystycznych. Kolejną grupą jest Gminna Kapela Ludowa, która zrzesza autentycznych muzyków ludowych, kultywuje rodzimy folklor muzyczny Grębowia i okolicznych wsi, stale współpracuje z zespołami śpiewaczymi.

Kolejną grupą jest Ochotnicza Straż Pożarna, która prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie pożarom, bierze udział w akcjach ratowniczych, wspomaga rozwój społeczności lokalnej, występuje na zawodach sportowo-pożarniczych. Na terenie gminy funkcjonuje również Koło Gospodyń Wiejskich w Żupawie i Stalach - grupy te działają na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich oraz ich rodzin. Następną grupą jest Młodzieżowa Rada Gminny, która aktywnie uczestniczy w działalności samorządowej gminy Grębów, kształtuje kompetencje obywatelskie młodych ludzi, pozwala współdecydować o sprawach ważnych dla młodzieży.

4.3 Grupy nieobecne w działaniach Gminnego Centrum Kultury.

Osoby w dwóch przedziałach wiekowych (18-25 lat) oraz seniorzy (50+) z wiejskiej gminy Grębów uważamy za nieobecne w naszych dotychczasowych działaniach, o niskim stopniu aktywności społecznej. Konieczne zatem wydaje się nam, stymulowanie tych grup do działania, co będzie także przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, podnoszeniu wykształcenia. Wydawać się może, że oczekiwania tych dwóch różnych grup wiekowych co do kultury są inne. Są to dwie grupy o szczególnych potrzebach w obszarze edukacji kulturalnej i integracji społecznej, z ogromnym potencjałem kulturotwórczym. Chcemy z tymi grupami podjąć szereg działań aktywizujących społecznie, a także integrujących ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem.

4.4 Opis potrzeb kulturalnych – wyniki przeprowadzonych badań.

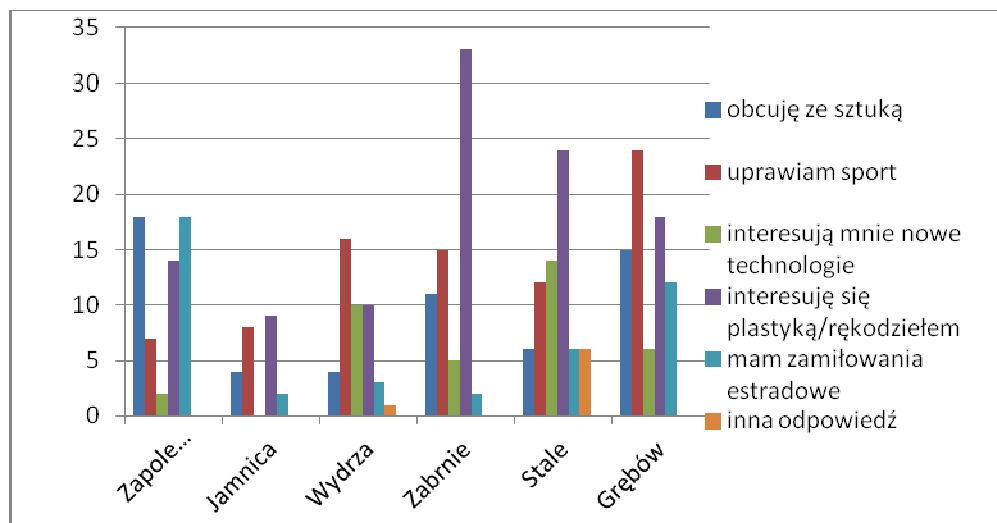
Badaniami objęto nie tylko wieś Grębów, ale znaczną część gminy. Dyrekcja i pracownicy GCK wiążą dużą nadzieję z wynikami badań, które pozwolą na dostosowanie oferty instytucji do wymagań mieszkańców. Dane otrzymane w wyniku projektu mają posłużyć lepszemu dostosowaniu oferty kulturalnej GCK do oczekiwań odbiorców. W latach wcześniejszych GCK nie miało okazji do podejmowania i analizowania tej kwestii. Nie analizowano środowiska dogłębnie, a prowadzone obserwacje określały jedynie doraźne preferencje osób korzystających z oferty GCK. Dzięki diagnozie możliwe będzie stworzenie płaszczyzny współpracy pomiędzy instytucją kultury a społecznością, pomoże określić specyfikę zapotrzebowania kulturalnego w regionie. Identyfikacja skali i specyfiki potrzeb oraz wskazanie na słabsze i mocne strony w ofercie to główny problem badawczy, jaki

zakładał projekt. Dzięki analizie możliwe będzie poszerzenie i zróżnicowanie oferty placówki, a także wytyczenie dla niej nowych kierunków rozwoju.

Aby zrealizować szeroko zakrojony projekt i udzielić odpowiedzi na postawione pytania badawcze, zdecydowano, iż obowiązującą metodą będzie badanie o charakterze ankietowym, realizowane na terenie Grębowia i okolicznych miejscowości. Uzasadnienie wyboru tej metody wynika ze specyfiki projektu. Badania ankietowe są najlepszą metodą w sytuacji, kiedy konieczne jest zebranie danych w celu opisu populacji zbyt dużej, by móc ją obserwować bezpośrednio. Dzięki doborowi próby można otrzymać grupę respondentów, których cechy odzwierciedlają cechy szerszej populacji, zaś ich opinie są reprezentatywne dla całej zbiorowości. W obrębie tak wybranej metody wykorzystano dwie techniki: wywiad swobodny realizowany w oparciu o przygotowaną uprzednio listę dyspozycji oraz ankiety - wypełniane na zasadzie dobrowolności. Zasadniczym problemem związanym z przeprowadzeniem badań ankietowych jest zbyt sztywne udzielanie odpowiedzi, dlatego próbowano dotrzeć do nich także za pomocą wywiadów. Dużą przydatność w porównaniu z badaniami ankietowymi była rozmowa z respondentami w czasie imprez plenerowych, z których to rozmów łatwiej wywnioskować potrzebę zmian w pracy domu kultury. Przeprowadzenia badań miało dużą wartość poznawczą. Jednocześnie prowadząc badania zachęcano do zgłaszania oddolnych inicjatyw społecznych.

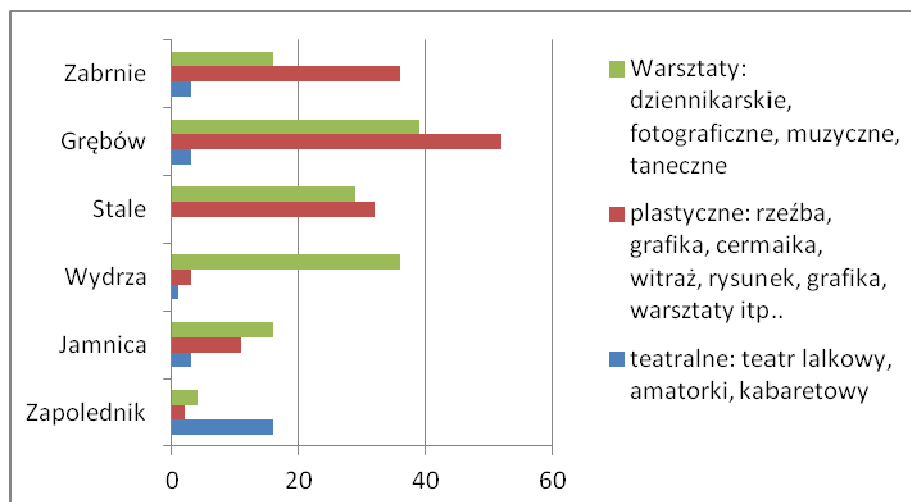
Badanych pytano m.in. o to co najchętniej robią w swoim wolnym czasie? Zestawienie odpowiedzi na to pytanie prezentuje wykres nr 1. Większość respondentów deklarowała iż zajmuje się rękodziełem lub plastyką. Równie wiele odnotowano deklaracji o uprawianiu sportu. Następnie kolejno padały odpowiedzi: obcuję ze sztuką, mam zamiłowania estradowe czy też technologiczne. Dodatkowo mieszkańcy Stalów, często deklarowali zamiłowania kulinarne w miejscu na dodatkową odpowiedź.

Wykres nr 1 :

Najczęściej wskazywane zajęcia, w których respondenci chcieliby wziąć udział przedstawia wykres nr 2. Na pierwszym miejscu zdecydowanie dominowały zajęcia plastyczne w większości badanych miejscowości. Na drugim miejscu sytuują się warsztaty: dziennikarskie, fotograficzne, muzyczne i taneczne. Rzadziej wymieniano zajęcia teatralne-ta odpowiedź dominowała jednak, w ankietach z miejscowości Zapolechnik.

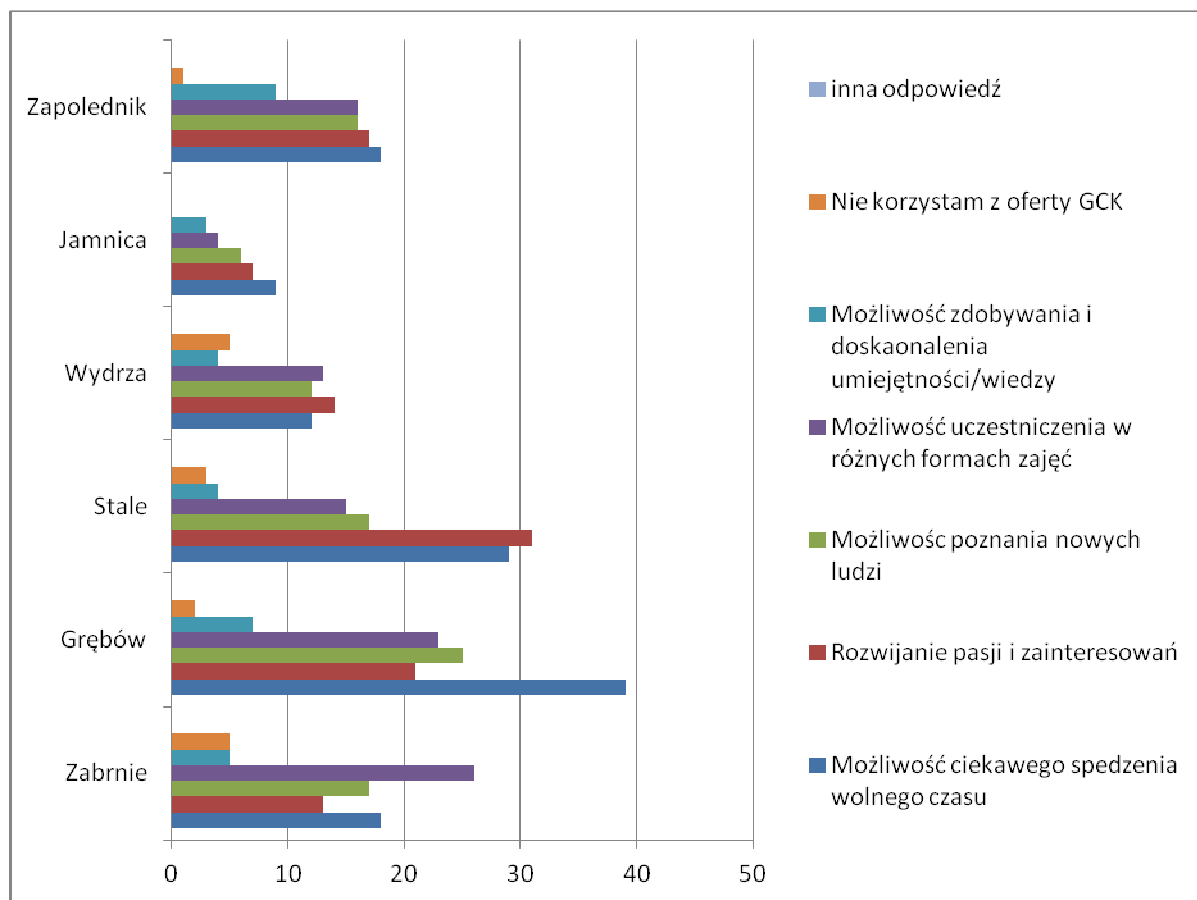
Wykres nr 2

Ankietowani zapytani o to, co decyduje o tym że korzystają z oferty GCK, najczęściej wskazywali możliwość ciekawego spędzenia wolnego czasu. Równie często deklarowali, iż

jest to możliwość rozwijania pasji i zainteresowań. Dominującymi odpowiedziami były też: możliwość poznania nowych ludzi oraz zdobywania/doskonalenia umiejętności. Rzadko, pojawiały się informacje o niekorzystaniu z oferty GCK w Grębowie. Rozkład odpowiedzi na to pytanie prezentuje wykres nr 3.

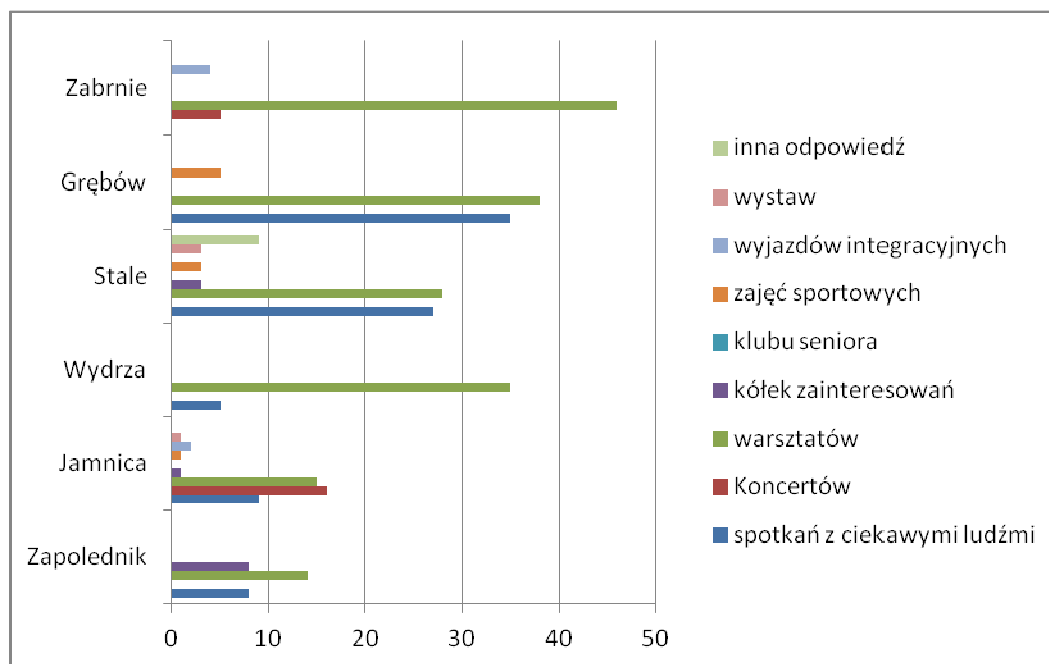
Wykres nr 3

Wnioski wyciągnięte z powyższych odpowiedzi są następujące: w gminie Grębów dysponujemy sporą grupą osób interesującą się rękodziełem, z tego wywnioskować można, iż oferta co do ich wymagań mogła być do tej pory niewystarczająca. W kontekście poruszanej problematyki ważna wydaje się odpowiedź co decyduje o korzystaniu z oferty GCK? Okazuje się, że w zdecydowanej większości przypadków dominują deklaracje świadczące o możliwości ciekawego spędzenia wolnego czasu, rozwijaniu pasji i zainteresowań. Inne odpowiedzi typowane były dość rzadko.

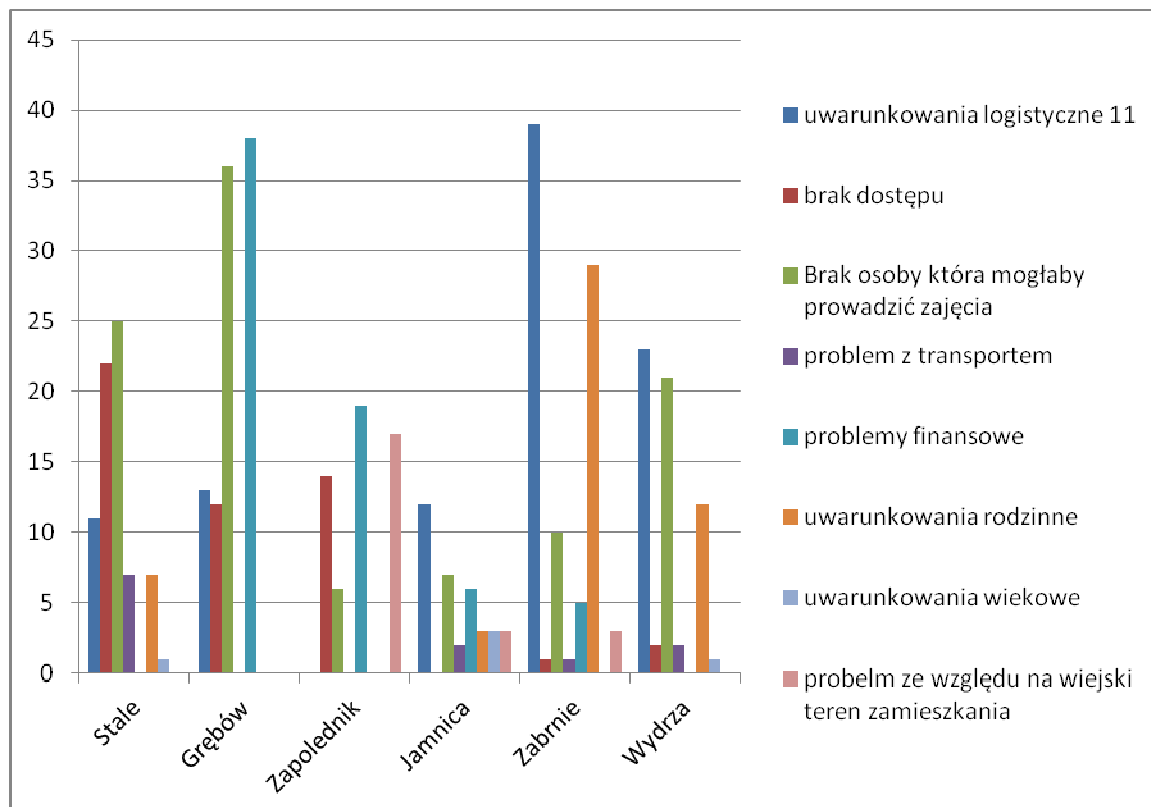
Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom odbiorców, zapytano ankietowanych czego ich zdaniem najbardziej brakuje w dziedzinie kultury i rozrywki w naszej gminie. Rozkład odpowiedzi prezentuje wykres nr 4. Zdaniem respondentów największym zainteresowaniem cieszyłyby się równego rodzaju warsztaty. Spotkania z ciekawymi ludźmi to drugi pod względem popularności rodzaj zajęć, którzy mieszkańcy wprowadzili by do oferty GCK. Jako odpowiedzi często padały również koncerty i kółka zainteresowań, które często wspominali mieszkańcy Zapolednika. W Stalach deklarowano chęć uczestnictwa w warsztatach cukierniczych bądź kulinarnych. Co do klubów seniora i wystaw odpowiedzi były znikome.

Wykres nr 4.

W ankietach pytaliśmy także o ograniczenia, które uniemożliwiają bądź utrudniają dostęp do oferty GCK, bądź realizacji jakiegoś pomysłu. Najczęstsze odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 5.

Badani podkreślali, że preferują korzystanie z lokalnego życia kulturalnego, co podyktowane jest dość często względami praktycznymi. Utrudniają im to wyżej wymienione (wykres nr 5) uwarunkowania. Odpowiedzi respondentów wskazują na świadomość ich ograniczonego uczestnictwa w kulturze - większość z nich wyraża brak satysfakcji z częstotliwości udziału w imprezach kulturalnych. Badania zdają sobie sprawę, że kultura jest ważna jednakże istnieją przeszkody (wymienione na wykresie nr 5), które utrudniają im udział w ofercie GCK.

Respondenci w znacząco większej części, wysoko oceniają rozwój życia kulturalnego w gminie. Jednak podnoszenie kapitału kulturowego postrzegane jest jako konieczność. Jest to dobry fundament, na którym można prowadzić działalność aktywizacyjną. Wśród imprez,

które cieszą się zainteresowaniem badanych dominują przedsięwzięcia związane z kulturą popularną. Najczęstszą formą regularnej aktywności są cykliczne imprezy plenerowe. Należy zaznaczyć, iż wśród badanych odnotowano liczne grono osób, które nigdy nie uczestniczyło na żywo w koncercie muzyki poważnej, nie było w muzeum czy teatrze. Analiza wykazuje, że mieszkańcy gminy Grębów są zainteresowani takimi formami partycypacji kulturalnej, jednak istnieje wiele uwarunkowań uniemożliwiających udział w wydarzeniach tzw. kultury wysokiej. Wśród najczęściej wymienianych znalazły się: uwarunkowania logistyczne, problemy finansowe bądź ze względu na obszar zamieszkania terenów wiejskich. Warto więc podjąć działania zmierzające do ułatwienia dostępu do tych preferencji kulturowych, ukierunkowanych na kulturę wyższą.

Przeprowadzone badania przedstawiają także obraz Gminnego centrum Kultury w Grębowie oczami mieszkańców gminy. Wnioski wyciągnięte, z tej analizy są następujące: GCK jest istotną instytucją kulturotwórczą zarówno Grębowa, jak i całej gminy. Postrzegana jest w zdecydowanej większości pozytywnie. Na podstawie odpowiedzi respondentów można stwierdzić, że mieszkańcy gminy, jeśli tylko nadarza się taka sposobność lub interesująca impreza - chcą brać udział w życiu kulturalnym swej gminy. Bardzo niewielka ilość osób nie bierze w ogóle pod uwagę imprez odbywających się na miejscu. Wydaje się więc, że oferta kulturalna Grębowa, konkurencyjna wobec atrakcji, jakie zapewniają miasta, spotyka się ze sporym zainteresowaniem mieszkańców. Respondenci uważają, że GCK ma olbrzymi potencjał jednoczenia różnych inicjatyw, by działać lepiej na rzecz społeczności lokalnej. Centrum jest rozpoznawalne przez mieszkańców i stanowi znane miejsce na mapie Grębowa. Ma do odegrania ważną rolę, jest pierwszym a często jedynym miejscem spotkania z kulturą. Czynnikiem, który mógłby być antidotum na wykazane potrzeby jest stałe włączanie mieszkańców w życie instytucji, przyciąganie uczestników do zajęć i imprez, zachęcanie do wolontariatu. Należy podejmować specyficzne działania w celu włączenia konkretnych grup mieszkańców, wykraczać poza bierny sposób aktywizowania uczestników. Jesteśmy gotowi do dalszych dyskusji i poszukiwań.

Wszystkim respondentom dziękujemy za otwartość, która pozwoliła przeprowadzić te badania.